

* نام کتاب: صنعتی شدن و توسعه

* مؤلف / مترجم: تام هیویت و دیگران / ترجمه طاهره قادری

* ناشر: دانشگاه علامه طباطبایی

* نوبت و محل چاپ: تهران

* سال نشر: ۱۳۷۷

۴- صنعتی شدن و توسعه

کتاب صنعتی شدن و توسعه اثر تام هیویت و دیگران، ترجمه خانم طاهره قادری، در دسرهای جامعه شناسی صنعتی، جامعه شناسی کشورهای در حال توسعه و جامعه شناسی جهان سوم، علم و تکنولوژی و... در رشته های پژوهشگری اجتماعی، تعاون و رفاه اجتماعی، اقتصاد، جامعه شناسی منبع مفیدی است.

از آثار مشابه می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- اصول و مبانی جامعه شناسی صنعتی اکبر فریار
- الگوهای تاریخی صنعتی شدن تام کمپ / ترجمه ابراهیم فتاحی
- جامعه شناسی کشورهای صنعتی ریمون آرون / ترجمه رعناعلومی
- جامعه شناسی صنعتی محمد تقی شیخی
- از سیاست اقتصادی تا سیستمات صنعتی محمد رضا رضوی و دیگران

الف) بررسی شکلی

جملات نسبتاً روان و رسا است که نشانگر آشنایی و مهارت مترجم محترم در زمینه متون مربوط به توسعه است. قواعد نگارش در حد معقول و متعادلی رعایت و مفاهیم مطرح شده در اثر به خوبی برای خواننده کتاب ارائه شده است. صفحه آرایی هر چند عاری از اشکال به نظر می‌آید اما می‌تواند بسیار بهتر از این هم باشد، صحافی اثر مناسب است لیکن طرح جلد دلالت خاصی بر موضوع و عنوان کتاب ندارد. این اثر برای دوره‌های کارشناسی ارشد (به لحاظ حجم آن) به عنوان منبع تکمیلی دروس مناسب است لیکن برای مقاطع تحصیلی کارشناسی به عنوان منبع کمکی حجیم به نظر می‌آید. اثر فاقد فهرست اعلام و موضوعی و کتاب‌شناسی است.

ب) بررسی محتوایی

اصطلاح‌های تخصصی با کیفیت مناسبی معادل سازی شده است. لیکن در برخی دقیق و جا افتاده نیست. برای مثال برای **manufacturing** «تولیدات صنعتی» به کار رفته که به جای آن «تولیدات کار» گاهی مناسب‌تر است (صفحه ۷)، برای **Dumping** در (ص ۲۶) «سیاست دامپینگ» به کار رفته که اصطلاح «سیاست بازار شکنی» مناسب‌تر است.

بحث‌های مقدماتی و جمع‌بندی نهایی کتاب مناسب است و در هر فصل توضیحاتی آورده که بسیار مفید و پرمحتوا هستند به نحوی که مطالب آنها به‌ویژه برای دانشجویان می‌تواند کاملاً مفید و آموزنده باشد. این کتاب از آن جهت که تجربه صنعتی شدن چند کشور در حال توسعه را تشریح می‌نماید و نکته‌ها و رهنمودهای علمی ارزشمندی به همراه دارد باید در کنار سایر منابع که می‌توانند نیازهای مدرس را در دروسی مانند جامعه‌شناسی صنعتی یا جامعه‌شناسی کشورهای در حال توسعه تأمین کند، بطور مستقل مورد استفاده قرار گیرد، زیرا تمامی قلمرو موضوعی «صنعتی شدن و توسعه» را پوشش نمی‌دهد. از آنجا که کتاب، رویکردی تاریخی به بررسی تحولات اقتصادی کشورهای در حال توسعه

(برزیل و کره) پرداخته است، بنابراین، به آمار و اطلاعات چند دهه قبل مراجعه داشته و فقط به جدیدترین اطلاعات اکتفا نموده است.

گردآورندگان کتاب رویکرد فلسفی، یا ایدئولوژیکی خاصی ندارند اما در فصل آخر کتاب به محدودیت‌های نظریه نویسندگان و نظریه ساختارگرایی اشاره کرده‌اند و اذعان دارند که از این دو نظریه متناسب شرایط خاص کشورهای جهان سوم بهره برده‌اند. هم‌چنین گردآورندگان فصول کتاب به این امر اشاره کرده‌اند که در این مجله فقط به نقش عوامل اقتصادی توجه نموده‌اند. عوامل اجتماعی و فرهنگی مورد غفلت قرار گرفته است. به این جهت، به نظر می‌رسد گردآورندگان دارای رویکردی واقع‌بینانه بوده و از افراط و تفریط فکری پرهیز کرده‌اند.

پیشنهادها

- ترجمه جلد دوم اثر مفید به نظر می‌رسد.
- این اثر می‌تواند با افزودن بخش‌هایی به عنوان خودآزمایی و تمرین‌ها مفیدتر شود.
- افزودن فهرست اعلام، فهرست مکان‌ها، فهرست موضوعی، کتاب را غنی‌تر می‌سازد.
- این کتاب ۶ فصل دارد که ۵ مؤلف، آن را به شرح زیر پدید آورده‌اند:
فصل اول، پنجم و ششم را رای جنکنیز نوشته است.
- فصل دوم را تام هویت نوشته و فصل چهارم را کریس ادواردز به تحریر درآورده است.
- مقدمه کتاب را نیز سه نفر (تی. هویت، اچ جانسون و دی. ویلد) به رشته تحریر در آورده‌اند، که مترجم محترم نویسندگان مقدمه را به عنوان مؤلف‌های کتاب معرفی نموده است، در حالی که سه فصل از کتاب (یعنی حداقل نصف اثر) توسط جنکنیز به رشته تحریر در آمده است (که حتی اسمی از او در صفحه عنوان به چشم نمی‌خورد)
- ضمناً بهتر است در صفحه عنوان قید شود که این کتاب جلد اول از یک اثر دو جلدی است.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی